

TANTÁRGYI ADATLAP

AZ ONLINE PLATFORMOK SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEI AZ ÁLHÍRJELENSÉGGEL ÖSSZE-FÜGGÉSBEN

BMEGT55V201

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

AZ ONLINE PLATFORMOK SZABÁLYOZÁSI KÉRDÉSEI AZ ÁLHÍRJELENSÉGGEL ÖSSZE-FÜGGÉSBEN

Azonosító

BMEGT55V201

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi

érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Grad-Gyenge Anikó	egyetemi docens	grad-gyenge.aniko@gtk.bme.hu
-----------------------	-----------------	------------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Üzleti Jog Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.11.26.) az 581015/11/2025 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2025.11.26-tól.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tárgy célja a digitális technológia által kínált médiakörnyezetben az álhírjelenség és e jelenség gazdasági és társadalmi összefüggéseinek megismerése. A témakör feldolgozása lehetőséget ad annak vizsgálatára, hogy milyen társadalmi kockázatokat hordoz az online dezinformáció, tömeges elterjedése milyen hatással van a nyilvánosság működésére. A tan-tárgy kitér a médiapiaci ökoszisztéma működésére, azonosítja az álhírek terjedésével összefüggésben a releváns piaci szereplőket, illetve azokat a piaci mechanizmusokat, és jelenségeket, amelyek összefüggésbe hozhatók az álhírek tömeges terjedésével. A tantárgy mélyebben vizsgálja az internetes forgalomirányító szolgáltatókat, online platformok hatását a hírfogyasztási szokásokra, a nyilvánosság működésére. Bemutatja e szolgáltatások jelenlegi szabályozási környezetét, és a felmerülő kockázatok alapján rávilágít a szabályozási igényt felvető problémákra, illetve ezzel összefüggésben tárgyalja az elérhető szabályozási kezdeményezéseket, megoldási javaslatokat. Mivel az online platformok szabályozása ma még formálódó jogterület, a témakör lehetőséget kínál a szabályozási folyamat modellezésére: a kurzus során a hallgatók a megismert társadalmi, kommunikációs, médiapiaci szempontok alapján, közös, összefoglaló policy javaslatot fogalmazznak meg. A témakör feldolgozása tevékenységcentrikus keretben, interaktív gyakorlatok formájában, elsősorban angol nyelvű forrásokra építve zajlik.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Tisztában van az álhír fogalmi keretével, a jelenség kommunikáció- és médiatudományi megközelítéseivel, összetett értékelésével.
2. Ismeri az álhírek tömeges terjedésének politikai, gazdasági, üzleti mechanizmusokban megragadható okait. Áttekintéssel rendelkezik az infokommunikációs környezet azon üzleti, és a kereskedelmi kommunikációt érintő mechanizmusairól, amelyek támogatják, befolyásolják az álhírek terjedését.
3. Ismeri azokat a releváns megközelítéseket, amelyek bemutatják, hogy milyen hatással vannak az álhírek a társadalmi nyilvánosság működésére, a világ megismerésének, megértésének folyamatára, hogyan hat a jelenség a tradicionális újságírássra.
4. Ismeri az álhírjelenség alapjogi összefüggéseit, különös tekintettel a véleménynyilvánítás szabadságára.
5. Tisztában van az internetes forgalomirányító szolgáltatások (online platformok) az álhírek tömeges terjedésében játszott szerepével.
6. Ismeri az online platformok – a témakör szempontjából releváns – aktuális szabályozási környezetét, valamint a működésükből fakadó társadalmi kockázatokra reagáló szabályozási kérdéseket, illetve kezdeményezéseket.
7. Áttekintéssel rendelkezik az álhírjelenséggel összefüggésben megragazható problématerképre aktuálisan adott, adható szabályozási megoldásokról.
8. Ismeri az álhírek felismerését biztosító elemzési szempontokat.

Képesség

1. Képes a gyakorlatban a médiahasználati trendek, kutatási eredmények megfelelő értelmezésére, elhelyezésére.
2. Képes jogi és gazdasági szempontból elemezni az online platformok álhírekkel összefüggésben megragadható szerepét, motivációit, tevékenységét.
3. Képes egy sokszempontú összefüggésrendszer megragadására, a vizsgált témakör tekintetében a közpolitikai stratégiai tervezés modellezésére.
4. Képes a kritikai gondolkodásra, a manipulációs szándék felismerésére, az elfogult, de még legitim hírmagyarázat, kommentár elhatárolására a propagandától és a hazugságtól.

Attitűd

1. Megfelelően tudatos saját hírfogyasztása során, sokféle forrásból tájékozódik, tudatosan keresi az információs szűrőbuborékból való kilépés lehetőségeit.
2. Nyitott médiahasználati során az önreflexióra, a kritikai befogadásra, a kritikai gondolkodásra.
3. Nyitott a kritikus önértékelésre, a tevékenységeken alapuló, aktív, tanulási módszerekre, a kísérletező stílusra.
4. Elfogadja a szabályozás kiindulópontjaként az alapjogi szttrenderdek és követelmények érvényesülését.

Önállóság és felelősség

1. -

Oktatásmódszertan

Előadások, interaktív órai gyakorlatok, csoportmunkában készített referátumok, házi feladatok.

Tanulástámogató anyagok

- Az előadások diasorai, rövid összefoglalói, irodalomjegyzék.
- Slides, short summaries of the lectures, bibliography.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A tanulási eredmények értékelése a szorgalmi időszak során teljesítendő zárthelyi dolgozatok alapján és az órán, valamint a tanórán kívül elvégzett feladatok értékelése alapján történik. A tantárgy teljesítéséhez szükséges a zárthelyi dolgozatok legalább 50%-os teljesítése.

Teljesítményértékelési módszerek

B. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: 1) félévközi írásbeli teljesítményértékelés: a tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában, a dolgozat állhat tesztkérdésekből, melyek az egyes fogalmak értelmezését és az azok közötti összefüggések felismerését; esszékérdésekből, melyek a lexikális tudást, valamint a szintetizáló képességet vizsgálják; a rendelkezésre álló munkaidő 30-60 perc; 2) órai és otthoni csoportfeladatok értékelése: a tantárgy tudás, képesség, attitűd, típusú kompetenciaelemek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája a csoportosan készített házi feladat, és az órai csoportgyakorlat. A feladatok tartalmát, követelményeit, beadási határidejét, értékelési módját az oktató a félév elején és a félév során határozza meg. A hallgatók feladata a csoportmunkában való aktív részvétel és a csoport feladatmegoldásának beadása.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Zárthelyi dolgozatok: 50
- Órai munka + Házi feladatok: 50
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás feltétele a foglalkozások 50%-án való részvétel.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	85–90
Jó	76–84
Közepes	64–75
Elégéses	50-63
Elégtelen	< 50

Javítás és pótlás

A zárthelyi dolgozatok javítására és pótlására a TVSZ szerint van lehetőség. Az órai munkával és a házi feladatokkal elért eredmény nem javítható vagy pótolható.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
házi feladat elkészítése	30
felkészülés a teljesítményértékelésre	32
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtől véleményezése után jóváhagyta dr. Szandi-Varga Péter oktatási dékánhelyettes 2025.11.10-én. Érvényes 2025.11.10-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő témakörökből áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Bevezetés: az álhírek jelensége az információ korában
- 2 Az álhírjelenség társadalmi, piaci kontextusa, hatása a nyilvánosság működésére
- 3 Az álhírjelenség műszaki, technológiai kontextusa
- 4 Az információs ökoszisztéma piaci környezete
- 5 Az álhírek és tartalomszabályozás
- 6 Az internetes forgalomirányító szolgáltatások (online platformok) működése, az algoritmusalapú személyre szabott információáramlás hatása a nyilvánosság működésére, ennek alapjogi kontextusa.
- 7 Az online platformok - az álhírjelenséggel összefüggésben releváns - szabályozási környezete
- 8 Az online platformok működésére vonatkozó szabályozási irányok, aktuális kezdeményezések (EU, állami szinten megfogalmazott kezdeményezések).
- 9 Önszabályozási mechanizmusok: az online platformok válaszai, kezdeményezései.
- 10 Befogadói oldal felvértezésének lehetőségei, gyakorlata.
- 11 Problématérkép, a szabályozási témakörök definiálása.
- 12 A felhasználói kompetenciák fejlesztésének szabályozási kérdései.
- 13 Policy anyagok prezentálása – kiscsoportos feladatmegoldás eredményei.
- 14 Közös policy dokumentum megfogalmazása.

További oktatók

Dr. Nagy Krisztina

alkalmilag felkért vendégelőadó

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Üzleti Jog Tanszék vezetője hagyja jóvá.